

KAR-Grupp AS

KONSERVEERIMINE RESTAUREERIMINE

OBJEKT: Kroonlühter kümne tulega
RIIKLIKU REG. NR: 3541
DATEERING: 19. sajandi II pool
ASUKOHT: Jõelähtme vald, Harjumaa
OBJEKTI KIRJELDUS: kunstimälestis

KROONLÜHTRI KONSERVEERIMISTÖÖDE ARUANNE

Teostaja: KAR-Grupp AS, Vabriku 12, Tallinn 10411
Registrikood: 10418077
Tegevusluba: E208/2005

Koostaja: Eino Jööts
Juhataja: Ruth Tuvike
5082280

Tallinn 2018

Mälestise nimetus	Kroonlühter kümne tulega
Mälestise registrinumber	Nr 3541
Mälestise asukoht (aadress)	Jõelähtme vald, Harjumaa
Töö pealkiri	Kroonlühtri konserveerimine
Töö teostaja (nimi, reg.kood, aadress, teg.loa nr., töö koostaja)	Teostaja: AS KAR-Grupp, Vabriku 12, Tallinn 10411 Reg.nr: 10418077 Tegevusluba: E208/2005 Vastutav spetsialist: Ruth Tuvike VS213/2005
Töö koostamise aeg ja koht	Tallinn, veebruar 2018

KONSERVEERIMISTÖÖDE / RESTAUREERIMISTÖÖDE TEGEVUSKAVA

Objekti andmed

Mälestise nimetus	Kroonlühter kümne tulega
Autor	Teadmata
Dateering	Tõenäoliselt 19. sajandi II pool
Materjal	Messing
Tehnika	Messingvalu
Mõõtmed	-lühtri kõrgus 630 mm -lühtri läbimõõt 720 mm -alumise muna läbimõõt 180 mm
Omanik	EELK Jõelähtme Püha Neitsi Maarja kogudus
Tähis	Puudub

2. Konserveerimistöode / Restaureerimistöode eesmärk

Tööde eesmärk .	Lühtri konserveerimine/ restaureerimine
-----------------	---

3. Objekti iseloomustus

Kirjeldus, seisund	Seisund halb. 17. sajandile iseloomuliku kujundusega üherealine kroonlühter on tõenäoliselt valatud 19. sajandi II poolel. Balustertüvisele, mille lõpetab all balusternupuga lõppev kera ja tipus lihtne ümarik riputusaas, kinnituvad haarad (haara tipus kausjas põhja-randiga rasvataldrik ja silinderjas küünlapiip) tihvti abil. Tihvtid on balustrikujulised. Haarad nummerdatud araabia numbritega (1-9, haar nr. 10 tähistusega; number ka küünlapiibu küljel ja rasvataldriku all). Oli seadistatud elektrivalgustusele, juhtmeava kõigis rasvataldrikutes ja piipudes. Paiknes kiriku lõunalöövi läänepoolses osas. Oli vargusjärgselt ladustatud demonteerituna pastoraadis.
Autori või töökoja märgistus, signatuur	Puuduvad
Muud pealdised, märgid	Puuduvad

Andmed varasemate konserveerimis-, restaureerimis- või remonttööde teostamise kohta	Lühter restaureeriti 1987. aastal Jaan Märsi poolt.
Kirjandus- ja arhiiviallikad	Kultuurimälestiste Riiklik Register https://register.muinas.ee/public.php?menuID=monument&action=view&id=3541

4. Objekti seisund enne konserveerimist / restaureerimist.

Seisundi kirjeldus	Lühter on tugevasti mustunud, oksüdeerunud (eriti haarad ja taldrikud). Haaral nr. 6 parandatud murdekoht, üks väädiharu murdunud. Väikese kahjustusega (kild väljas) on rasvataldrikud nr. 7, 8, 9; 8. küünlapiibu küljel mõlk.
Kokkuvõtlik (üldine) hinnang objekti seisundile	Valgusti vajab konserveerimist/restaureerimist.

5. Konserveerimistööde /Restaureerimistööde kava

Tööde loetelu ja põhjendus	<ul style="list-style-type: none"> - lühtri demonteerimine - detailde keemiline ja mehaaniline puhastamine - kõigi liidete ja kinnitusühenduste taastamine - katkiste küünlapiipude restaureerimine - mõradega ja katkiste haarade restaureerimine - lühtri messingdetailide mehhaaniline poleerimine - elektrikaabelduse ja pirnipesade paigaldamine 10 valguspunkti - klaasküünalde valmistamine: 10 tk - uute 4 w LED filament küünalpirnide (479 lm) – 10 tk paigaldamine - lühtri montaaž - aruande koostamine.
Täiendavad märkused restaureerimistööde läbiviimiseks	Kuna tegemist on vana lühtriga, tuleks ennistustöödele läheneda konserveerivalt, mille käigus säiluks lühtrit kattev ajaloolist väärtust omav paatinakiht.
Tööde teostamiseks vajalike ressursside planeering	Puhastamiseks: sidrunihape, äädikhape 30 %+ keedusool, nuuskpiiritus+ kriit, White spirit, piiritus ja vesi. Kogused ja koostis määratakse töid teostavad tegevusloaga ettevõtte/spetsialisti poolt
Tööde teostamise aeg	nov.-dets.2018

6. Konserveerimistöde /Restaureerimistöde kirjeldus

Teostatud tööd:	
Lühtri restaureerimisel teostatid järgmise tööd:	<ul style="list-style-type: none">- lahtivõetuna toodud lühter koostati, selgitamaks seisundit.- lühtri tüvis, haarad ja taldrikud võeti koost lahti.- detailid puhastati keemiliselt ja mehaaniliselt- detailide liitekohad ja kinnitusühendused parandati- küünlapiibud restaureeriti- haara mõrad joodeti kinni, murdekoht parandati, mõlgid õgvendati- lühtri messingdetailid poleeriti- paigaldati elektrikaablid ja pirnipesad, 10 valguspunkti- valmistati 10 uut klaasküünalt- paigaldati 4 w LED filament küünalpirnide (479 lm) – 10 tk- lühter monteeriti kokku- koostati tööde aruanne.
Kasutatud materjalid:	<p>Puhastamiseks: sidrunihape, äädikhape 30 %+ keedusool, nuuskpiiritus+ kriit, White spirit, piiritus ja vesi.</p> <p>Parandamiseks, jootmiseks: hõbejoodis.</p> <p>Poleerimiseks viltketas.</p>
Muudatused tööde kavas	<p>Lühtri lõppviimistluse teostamisel on tehtud muudatus: Lühtri detailidel oli mitmeid vigastusi ja murdekohti, samuti mõlke.</p> <p>Mõlkide mehaanilisel õgvendamisel eemaldus kohati paatinakiht. Pragude ja murrete kokkujootmisel messing kuuenes ja jootekohad „põlesid mustaks“. Selliseid paranduskohad olid selgelt eralduvad ja kirjud. Seetõttu tuli neid kohtid puhastada ja poleerida.</p> <p>Jootekoha puhastatud pind erines vanast, patineerunud pinnast ja üldmulje jäi ebahühtlane. Seetõttu poleeriti kõik detailid üle.</p>

7. Juhend konserveeritud / restaureeritud / remonditud objekti säilitamiseks ja kasutamiseks.

Messingvalgustilt võib tolmu pühkida kuiva, pehme lapiga. Laiatarbe metallipuhastusvahendeid ei tohi kasutada.

8. Fotod töö käigust

Lühter toodi töökotta lahtivõetuna. Valgusti koostati, et selgitada välja detailide olemasolu ja vigastused.

Koostatud lühter

Murdekoha hõbejoodisega parandamine

Lühter koostati ja paigaldati elektrijuhtmestik.